

AULIŲ
RAJONAS

GRAFŲ ZUBOVŲ PĖDSAKAIS:

langas į praeitį, durys į ateitį

GRUZDŽIŲ DVARAS

Gruzdžiai, Šiaulių r. sav.

PRAEITIS:

Gruzdžių dvaras – tai vienas seniausių Lietuvoje, įkurtas, spėjama, dar XVI a. Jį valdė garsiosios giminės: Chodkevičiai, Radvilos, Sapiegos, Zubovai, Naryškinai. Zubovų laikais pradėtos mūro statybos, o nuo 1858 m. Naryškinai už 1 mln. caro rublių įsigiję dvarą išplėtė ir sutvarkė sodybą, suformuodami dabartinį jos pavidalą. Dvaras daugiausia atliko ūkinę funkciją, savininkai čia lankėsi retai, tačiau taikė vakarietiškas ūkininkavimo naujoves. Išlikę pastatai išsiskiria asimetriškais planais, įvairių medžiagų – plytų, akmens, medžio, tinko – deriniais.

AR ŽINOJAI?

Su dvaru siejama legenda apie dvarininkaitę ir prijaukintą mešką, kuri galiausiai pražudė savo šeimininkę.

DABARTIS:

Kompleksą šiandien sudaro per trisdešimt statinių, dalis jų privatizuota ar pripažinta kultūros paveldu, bet dauguma – avarinės būklės.

Ilgai buvęs apleistas, Gruzdžių dvaras, keliasi naujam gyvenimui. Gydytojai Jurgita ir Rolandas Jankauskai pasiryžo rekonstruoti vieną iš dvaro statinių ir ten plėtoti kultūrinę veiklą. Šiam statiniui šeimininkai suteikė ir simbolišką vardą – „Akmenukė“.

Gruzdžių Švč. Trejybės bažnyčia

(Nepriklausomybės a. 1, Gruzdžiai, Šiaulių r. sav.)

Nors bažnyčios atsiradimas neturi istorijoje užfiksuotų sąsajų su didikų gyvenimu Gruzdžiuose, galima daryti prielaidą, kad dvaro valdytojų inicijuotas bendruomenės klestėjimas paskatino bažnyčios atsiradimą. 1896 m. liepos 21 dieną gavus caro valdžios leidimą, kunigo Liongino Rekščio rūpesčiu, imta statyti didžiulė mūrinė neogotikinė šventovė. Jos pamatus šventino Žemaičių vyskupas sufraganas Antanas Baranauskas. 1901 m. pradėtos laikyti mišios. 1909 m. baigta mūryti mūrinė tvora su Kryžiaus kelio koplytėlėmis, 1911 m. šventoriaus kampe pastatyta koplyčia su skardiniu stogu. Nuo XVIII a. svarbiausia parapijos šventė išlieka Švento Roko atlidai.

VERTA APLANKYTI!

Šiupylių Šv. Aloyzo bažnyčia

(Šiupylių k., Gruzdžių sen., Šiaulių r.)

Zigmantas III Vaza fundacijos dokumente nurodė, kad bažnyčios nebuvimas Zamušės valsčiuje buvo nemaža žala ir skriauda, todėl 1616 m. Šiauliuose dirbę vėliavininkai ir kiti to meto svarbūs žmonės buvo siunčiami į Zamusę (dabartiniai Šiupyliai), kad čia įvertintų situaciją dėl bažnyčios pastatymo. Tuometinės vadinamosios komisijos akte buvo liudijama: tenykščiai žmonės, jo malonybės karaliaus valdiniai, toli nuo bažnyčių nekrikščioniškai gyvendami be sakramentų šį pasaulį palieka. Ir kad sielos nuodėmėje neprapultų, revizoriai rekomenduoja pastatyti bažnyčią Žamūšiuose. 1619 m. karaliaus revizoriai netoli Šiupylių, ant kalvos, išrinko vietą bažnyčiai ir skyrė jai Šiupylių kaimą. 1915 m. sudegė bažnyčia ir visi klebonijos trobesiai. Apie 1924 m. bažnyčia atstatyta. Ją statė broliai Adomas ir Juozas Valeikiai iš Vorelių kaimo. Bažnyčia liaudies architektūros formų, stačiakampio plano, su bokšteliu. Vienanavės bažnyčios viduje įrengti 3 altoriai, lubos išgaubtos. Dievo namai stovi iki šių dienų.

GINKŪNŲ DVARAS

Žeimių g. 7, Ginkūnai, Šiaulių r. sav.

PRAEITIS:

XIX a. Ginkūnai buvo svarbiu ekonominiu ir kultūriniu centru. Dvarui klestėti daugiausia nusipelnė Vladimiras Zubovas su žmona Sofija – jie užbaigė rūmų statybas, vystė gyvulininkystę ir pienininkystę, įkūrė pieninę, o taip pat rūpinosi švietimu: rūsyje įsteigė slaptą lietuvių mokyklą, vėliau jai pastatė atskirą pastatą. 1904 m. pastatyti Ginkūnų rūmai išsiskyrė savo architektūra – netinkuoto plytų mūro sienomis, akmenų cokoliu, reljefinėmis sąramomis, lenkais sandrikais, piliastrais bei terasomis. Tarpukariu rūmai garsėjo kaip solidus dvaro ansamblis, nors Pirmasis pasaulinis karas juos stipriai nuniokojo. 1940 m. dvaras buvo nacionalizuotas, rūmai pritaikyti kolūkio reikmėms, o teritorijoje įkurtas tarybinis ūkis. Sovietmečiu rūmai pakito, bet išliko atpažįstami architektūriniai elementai.

DABARTIS:

Ginkūnų dvaro rūmai mūsų dienas pasiekė stipriai pasikeitę. Senieji rūmai rekonstruoti ir integruoti į naują pastatų kompleksą, tačiau autentiškus rūmų išorės architektūrinius elementus vis dar nesunku atsekti. Dvaras privatus, nepritaikytas turistų lankymui, istoriniu pastatu rekomenduojame grožėtis iš tolo.

Romos Mačienės ūkis „Saulės midus“

(Švedės g. 53, Ginkūnai, Šiaulių r. sav.)

Užsukę į Ginkūnus, nepraleiskite progos užsukti į Romos Mačienės bitininkystės ūkį „**Saulės midus**“: čia moderniai atskleidžiamos seniausio pasaulyje gėrimo, midaus, paslaptys (ir ne tik).

Kadaise midus buvo didikų vaisių stalo pasidžiavimas, o šiandien – tai lyg tiltas tarp Zubovų laikų ir mūsų dienų.

**Midaus degustacijai būtina iš ankstinė rezervacija tel. nr. +370 615 60 160.*

VERTA APLANKYTI!

El. p. info@saulesmidus.lt
Tel. +370 615 60 160

ALEKSANDRIJOS DVARAS IR PLYTINĖ

Aleksandrija, Šiaulių r. sav

PRAEITIS:

Grafas Nikolajus Zubovas, dvarą pavadinęs žmonos Aleksandros vardu, įkūrė plytinę, kurios gaminiai buvo naudojami daugelyje Šiaulių krašto pastatų, tarp kurių: Šiaulių Didždvario gimnazija, Šiaulių Šv. Jurgio bažnyčia, bankas, paštas ir kt. Greta plytinės vešėjo parkas, kuriame vietiniai rengdavo šventes.

DABARTIS:

Išlikę pastatai labai menkai beprimena dvaro klestėjimą epochą, daugelis pastatų yra avarinės būklės. Dar galima pamatyti administratoriaus namo, arklidės, kalvės, kumetynų pastatų fragmentus. Atkreiptinas dėmesys, kad dvaro sodyba nepritaikyta turizmo reikmėms. Būtina paisyti saugumo ir dvaro sodybos liekanomis grožėtis iš tolo.

Aukštelkės

Šv. Antano Paduviečio bažnyčia

(Ajerų g. 4, Aukštelkė, Šiaulių r. sav.)

Apie 1764 m. Aukštelkės dvare pastatyta koplyčia. Antano Radavičiaus rūpesčiu 1885 m. pastatyta mūrinė koplyčia priklausė Šiaulių parapijai, ją aptarnavo Šiaulių kunigai. Audra 1903 m. nuplėšė koplyčios stogą, keletos metų bėgyje ji suremontuota, sutvirtinti pamatai. 1915 m. Pirmojo pasaulinio karo mūšiuose sugriauta.

Visuomenės veikėjas kunigas Vincentas Jarulaitis (1859–1939 m., palaidotas Aukštelkėje) 1932 m. koplyčią atstatė. Jai 1935 m. dovanota 19 ha žemės. Po Antrojo pasaulinio karo koplyčią imta vadinti bažnyčia. 1967 m. ji suremontuota. Šventoriuje palaidotas iš Aukštelkės parapijos kilęs kunigas Vaclovas Tamoševičius (1912–1991 m.), karo ir pokario metais kalintas.

VERTA APLANKYTI!

PRAEITIS:

Istorijos puslapiai liudija, kad Zubovai Lietuvoje pasirodė XVIII a. pabaigje, po III-ojo Lenkijos-Lietuvos valstybės padalijimo. Rusijos imperatorė Jakaterina II savo favoritui Platonui Zubovui dovanojo daug dvarų, tarp kurių ir žymųjį Bubių dvarą. Šiam mirus, dvarą paveldėjo jo brolis Dimitrijus Zubovas, vėliau pastarojo sūnus Nikolajus. 1825 m. pradėtas statyti Dubysos-Ventos perkasas. Šio sudėtingo hidrotechninio įrenginio statyba nulėmė Bubių ekonominį pakilimą.

Nedidelis kaimas išaugo į dvaro ūkinį centrą (palivarką), buvo nutiestas pašto kelias į Šiaulius, pastatytas tiltas per Dubysą, beveik įrengtas žiemos uostas. Tačiau darbus užbaigti sutrukdė 1831 m. sukilimas. Sukilėliai Bubiuose telkė jėgas Šiaulių šturmui. Zubovų giminė savo lėšomis atidarė pradžios mokyklą, kurioje buvo mokoma lietuviškai, našlaičių prieglaudą. D. Zubovo valdymo metais Bubių dvaro ūkis buvo perorientuotas į gyvulių auginimą, įsteigtos gyvulininkystės ir pienininkystės mokyklos. Dvare taip pat veikė lentpjūvė, plytinė, spirito varykla. Nuo XIX a. pabaigos iki 1940 m. Bubių dvaras buvo svarbus kultūrinis ir ūkinis centras.

BUBIŲ DVARAS

Žeimių g. 7, Ginkūnai, Šiaulių r. sav.

Bubių bravoras
(Dubysos g. 1d-6, Bubiai Šiaulių r.)

info@bubiubravoras.lt
+370 611 56864

„Grafo Zubovo“ viešbutis-restoranas
(Dubysos g. 1, Bubių k., Šiaulių r.)

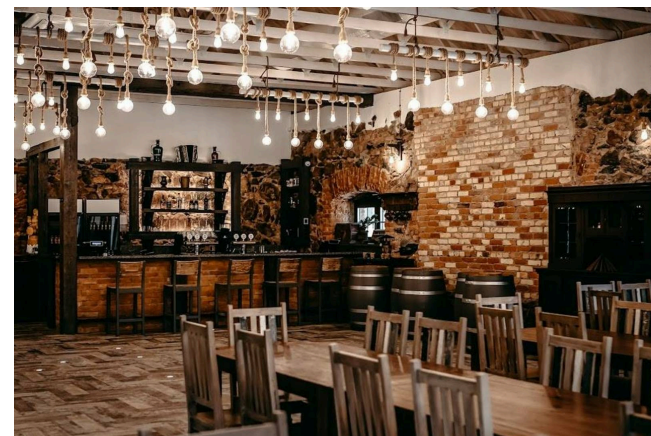
info@grafozubovo.lt
+370 686 88 555

DABARTIS:

Šiandien Bubių dvaro kompleksas viso maršruto kontekste išsiskiria tuo, kad tai labiausiai turistams pritaikyta vieta. Komplekse atgimsta sena ir nauja: autentiškoje aplinkoje veikia **„Bubių bravoras“**, kur lankytojų laukia degustacinė edukacija apie bravoro veiklą ir gaminius.

Greta, buvusiuose rūmuose, įsikūręs elegantiškas keturių žvaigždučių viešbutis-restoranas **„Grafo Zubovo“**. Čia svečius sutinka ramybė, istorinė aplinka ir rafinuota gastronomija. Atvykę į viešbutį-restoraną galėsite pasimėgauti ne tik aukštos kokybės maistu bei gėrimais, bet ir grafišką prabangą ir šiuolaikišką komfortą garantuojančią nakvyne su SPA malonumais.

SUSITINKAME
PAŽINTI

Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centras REKOMENDUOJA!

Informacija teikiama:

Šv. Jono Pauliaus II g. 7, Domantų k., Meškuičių sen., Šiaulių r.

El. p. turizmas@siauliurajonas.lt

Tel. 041 370 860

Daugiau informacijos apie Šiaulių rajoną:

Vilniaus g. 263, LT-76337 Šiauliai

El.p. prim@siauliuraj.lt

Tel. 041 596 642

